

PAPER DETAILS

TITLE: 1-8 Seviyeleri Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'ndaki Etkinliklerin Milli Eğitim Bakanlığı Programındaki Kazanımlara Göre Değerlendirilmesi

AUTHORS: Kadir Kaan BÜYÜKİKİZ,Aysegül GÜLER YILDIZ,Fatma KIZDIRICI

PAGES: 655-669

ORIGINAL PDF URL: <https://www.anadiliegitimi.com/tr/download/article-file/1127213>

1-8 Seviyeleri Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'ndaki Etkinliklerin Milli Eğitim Bakanlığı Programındaki Kazanımlara Göre Değerlendirilmesi

*K. Kaan BÜYÜKİKİZ**
*Ayşegül GÜLER YILDIZ***
*Fatma KIZDIRICI****

Öz

Öğrenme sürecini olumlu ya da olumsuz yönde şekillendirebilecek birçok etken vardır. Sürecin sağlıklı işleyebilmesi ve öğretim programlarının hedeflediği kazanımların öğrencilere kazandırılması noktasında dersin öğretmeni, ders kitapları ve öğrenme ortamının şartları büyük önem taşımaktadır. Dersin öğretmenlerinin hedef dile ve kültüre yönelik donanımlarının yanı sıra ders materyallerinin niteliği yurt dışında yaşayan Türklerin ana dillerinden ve milli kültürlerinden oluşan zihin haritalarının sınırlarını çizmesi açısından özenle üzerinde durulması gereken konulardandır. Yapılan araştırma yurt dışında yaşayan, ana dilini ve milli kültürünü içinde yaşadığı coğrafyada öğrenmeye çalışan Türk çocukları için 2019 yılında yayımlanan 1-4 ve 5-8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'nda yer alan etkinliklerin, 2018 yılında hazırlanan Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programındaki kazanımları karşılama durumunu değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında Milli Eğitim Bakanlığının söz konusu ders kitapları doküman incelemesi yoluyla incelenerek içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Nitel hüviyetteki araştırmanın sonucuna göre ders kitapları ve bu kitaplarda bulunan etkinliklerin kazanımlarla uyumu konusuna ilişkin belirleyici sonuçlara ve çözüm önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Türkçe öğretimi, iki dillilik, ders kitabı, etkinlik, kazanım

Evaluation of the Activities in Turkish Language and Turkish Culture Textbooks for Grades 1-8 according to the Achievements in the Ministry of National Educationn Program

Abstract

There are many factors that can shape the learning process positively or negatively. The conditions of the teacher, the textbooks and the learning environment are of great importance in order for the process to function properly and to bring the gains targeted by the curriculum to the students. The quality of the course materials, as well as the equipment of the course teachers for the target language and culture, is one of the issues that should be emphasized carefully in terms of drawing the boundaries of mind maps consisting of the mother tongue and national cultures of Turks living abroad. This study was carried out to evaluate the status of Turkish Language and Turkish Culture Textbooks published in 2019 in terms of meeting the gains in the program which prepared by Turkish National Education Ministry in 2018 for Turkish children at levels 1-4 and 5-8 who are living abroad, trying to learn their native language and national culture

* Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Gaziantep, kbuyukikiz@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0001-6727-0273

** Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi TÖMER, Gaziantep, aysegulguler27@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-7149-463X

*** Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi TÖMER, Gaziantep, ftmkzdr@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-7922-0553

in their geography. Within the scope of the study, the books of the Ministry were investigated by document analysis and analyzed by content analysis methods. According to the result of the qualitative research, the definitive results and solution suggestions regarding the compatibility of the textbooks and the activities in these books with the achievements are included.

Keywords: Turkish language teaching, bilingualism, textbook, activity, gain

Giriş

Eğitim konusu ulusal ve evrensel düzlemde tarih boyunca insanlığın önem verdiği konuların başında gelmektedir. Zaman zaman çeşitli nedenlerden dolayı engellerle karşılaşmış olsa da herkese eşit şartlarda sunulması gereken bir fırsat olarak insanları eğitimle buluşturmak adına birçok yola başvurulmuş ve insanlara farklı seçeneklerde eğitim olanağı sağlanmaya çalışılmıştır. Eğitim, formel veya informal şekilde, süreklilik gösteren zamana, mekâna ve kişilere göre farklı politikalarla uygulanabilen bir kavram olması nedeniyle dinamik bir özelliğe sahiptir. Bu yönüyle eğitim kavramı tarihsel süreç içinde siyasi, dini, ekonomik, turistik sebeplere bağlı olarak birtakım değişiklikler göstermiştir. Bunlardan biri de İkinci Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan iş gücü açığı ve buna bağlı olarak gelişen iş göçü ve sonrasında oluşan eğitim meselesidir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra aralarında Almanya'nın da olduğu birçok Avrupa ülkesi, ortaya çıkan iş gücü açığını karşılama yoluna gitmiş ve 1960'lı yıllardaki bu iş göçüne Türkiye de katılmıştır. Yurt dışına giden ve burada çalışmaya başlayan vatandaşlarımızın, zamanla, yanlarına Türkiye'deki ailelerini de almasıyla hem Türkler açısından hem de ev sahibi ülke açısından bazı sorunlar ortaya çıkmaya başlamıştır ki bunlardan biri de eğitim sorunudur (Demirbaş, 2014).

Yabancı ülkelere göç eden insanların, iş sebebiyle gittikleri ülkelere zamanla ailelerini de götürmüş olmaları, eğitim sorununun artmasına neden olmuştur.

Özellikle Almanya'ya yapılan göçlerin yanı sıra çoğunluğu Batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere yurt dışında yaşayan Türklerin sayısının dünya üzerindeki birçok devletin nüfusundan fazla olduğu istatistiklerde yer almaktadır. Türkler farklı nedenlerle göç ettikleri ülkelerde insan gücünün yanı sıra kültüre katkıda bulunup gittikleri yerlerin kültürünü zenginleştirmede de önemli rol oynamışlardır. Avrupa topraklarında varlığını hissettiren en büyük yabancı insan gücüne sahip ülkenin Türkiye olduğuna kaynaklarda yer verilmiştir (Güzel, 2014).

Çalışma amaçlı başlayan göçlerin yoğunluğunun artması, göç eden insanların gittikleri yere uyum sağlamalarını ve bireysel anlamda da gelişimlerini sağlıklı bir şekilde sürdürmeleri için eğitim başta olmak üzere yabancılara alan açılması gerekliliğini beraberinde getirmiştir.

İnsanlar arası iletişime aracılık eden, anlaşmayı sağlayan, duygu, düşünce ve isteklerimizin dışavurumunu sözcüklere dökerek kendimizi ifade etmememize yarayan; dinamik ve değişken bir araç olan dilin yaşanılan ülke ile olan farklılığı birçok alanda (terminoloji, kültür, eğitim-öğretim, sosyal, aile, yerleşim, fizyolojik-bilişsel vb.) problemlere neden olmuştur. Yurt dışında yaşayan Türkler de kendi ana dilinde eğitim konusunda birtakım sıkıntılarla karşı karşıya kalmıştır.

Türkçe adına olumlu bir tutumun yerleşmesi birçok ülkedeki Türk çocukları için mümkün görünmemekle beraber ders süreci şöyle dursun ders arası bile öğrencilerin kendi aralarında Türkçe konuşmalarının yasaklandığı ülkeler (Hollanda) bulunmaktadır. Türkçe konuştuğu zaman çevresi (öğretmenleri ve arkadaşları) tarafından olumsuz algılanıp dışlanacağını düşünen Türk çocukları, Türkçe konuşmaktan sürekli kaçınacak ve zaman içinde gelişen bu tutumları davranışa dönüştürerek kalıcı hale gelecektir. Bu da süreci olumsuz etkileyen unsurların en önemlilerinden sayılabilir (Demir, 2010).

Ana dilini kullanmada baskıya maruz kalan birey zamanla kendi kültürüne de yabancılaşır. Çünkü kültür ve kültürel öğelerin aktarımında en etkin şekliyle yararlandığımız dil ve milli hafıza olan kültür birbirinden beslenen, birbirini bütünleyen, daima birbiriyle iç içe olan iki kavramdır. Bir dili öğrenen insan, aynı zamanda o dilin ait olduğu kültüre de bir kapı aralamış olur. Bu nedendir ki ana dilini öğrenen bireyler, ait oldukları kültürü ve kültürel değerleri de öğrenip benimser.

Dillerin en büyük işlevlerinden biri kültür taşıyıcılığıdır. Binlerce yıldır gelişerek günümüze kadar gelen Türkçemiz, atalarımızın kültürel mirasının da bizlere ulaşmasını sağlamıştır. Kültürel birikimin tümü dil aracılığıyla geçmişten geleceğe taşınmaktadır. Bu bakımdan ana dilde eğitim her

1-8 Seviyeleri Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'ndaki Etkinliklerinin Milli Eğitim Bakanlığı Programındaki Kazanımlara göre Değerlendirilmesi

coğrafyada her millet için hayati önem taşımaktadır. Özellikle Avrupa'da yaşayan Türklerin milli kültürlerine yabancılaşmalarının önlenmesi açısından Türkçe öğretimi yadsınamaz bir gerekliliktir. Ana dil, insanoğlunun dünyayı anlamlandırmadaki en önemli aracıdır. Başka bir dil öğrenmek gerektiğinde de ilk hareket noktası yine ana dili olmakta; kavramlar, anadildeki karşılığına göre anlamlandırılmaktadır (Yıldız, 2012).

Ana diline yeterince hâkim olamayan insanların yabancı bir dilde düşünme ve öğrenme faaliyetlerine maruz bırakılması etkin öğrenme sürecini olumsuz etkileyip süreç sonu değerlendirmelerde de öğrencilerin başarısız olarak nitelendirilmesine zemin hazırlamıştır.

Yaşamını sürdürebilmek, eğitim alabilmek ve iletişim kurabilmek için ana dili dışında ikinci bir dili öğrenmek zorunda kalan insanlar iki dili de eşzamanlı olarak bilişsel ve davranışsal düzeyde kullanmak zorunda kalmışlardır.

Ana dilin, bilişsel ve sosyal alanda kişiye rehberlik eden ana kaynak olduğunu düşündüğümüzde, ana dil eğitimindeki bir aksaklığın ya da ilerlemenin yaşam boyu tüm alanlardaki öğrenmeleri doğrudan etkileyeceği gerçeği kaçınılmazdır. Bu yüzdendir ki ana dilden kopuk bir akademik ya da sosyal başarıdan söz etmek zayıf bir sav olarak kalacaktır.

Kişinin bildiği ikinci dil ve ana dilindeki başarısı doğrultusunda “kazançlı” ve “kayıplı” olmak üzere iki zıt yönde değerlendirilebilir bir kavram olan iki dillilik; öğrenilen ikinci dil tarafından ana dilin dışlanmadığı ve değerini koruduğu; ikinci dille ana dilin birlikte, eş düzeyde başarılı ve etkin biçimde kullanıldığı duruma, ikinci bir dil kayıpsız kazanıldığından dolayı, “kazançlı iki dillilik” olarak adlandırılmaktadır. Diğer yandan ise prestijli olan ikinci dilin, ana dilin yerini alması ve ana dilin, yerini zamanla ikinci dile bırakmasıyla unutulması durumunda, eş düzeyde bir kazanç gerçekleşmediği için, kayıplı iki dillilik ifadesi kullanılmaktadır (Güzel, 2014).

Bu bilgilerden hareketle, iki dillilerin öğrenme sürecini etkili kılmada ana dili eğitiminin önemi kaynaklarda da açıkça belirtilmiştir.

Danimarka, Hollanda, Norveç vb. Avrupa ülkelerinde ana dilde eğitimle ilgili bir uygulamanın bulunmamasıyla birlikte; Almanya, Avusturya, Fransa, İsviçre, Lüksemburg ve Belçika ülkelerinin eğitim politikasına göre ise, ana dili eğitimi göçmenlerin geldikleri ülkelerin sorumluluğu altındadır (Yağmur, 2010).

Her ülke, kendi vatandaşının dilsel ve kültürel anlamda öz benliklerine yabancılaşmaması için bu alanda çeşitli eğitim politikaları geliştirmiştir. Türkiye de bu anlamda yurt dışında yaşayan vatandaşlarını mağdur etmemek, kendi kültürüne yabancılaşmanın önüne geçmek adına bu alanda çalışmalar yürütmüştür.

İkinci Dünya Savaşı sonrası başlayan bu iş göçü, ekonomiyi öncelikli hale getirmiş eğitimin ise ikinci plana atılmasına neden olmuştur. Ekonominin öncelikli olması durumu, yurt dışına yerleşen Türk insanının henüz ana dili eğitiminin önemi ve gerekliliği konusunda farkındalık oluşturmaması, hazırlanmış olan ders materyallerinin birleştirilmiş sınıflardaki hedef kitle için ayrı ayrı seviyelendirilmiş olmaması, bu okullarda eğitim gören Türk öğrencilerin isteğe bağlı, not kaygısı olmadan aldıkları Türkçe ve Türk Kültürü derslerine katılımı, ana dilde eğitimi olumsuz etkilemiştir (Karadağ ve Baş, 2019).

Yurt dışında yaşayan Türklerin ana dilini öğrenmesi ve bu bağlamda kendi kültürüne dair farkındalık oluşturmaları önemlidir. Çünkü çok dilli ve çok kültürlü ortamlarda ana dili öğrenme süreci, dile maruz kalınmaması nedeniyle zorlaşmaktadır. Bu farkındalık ve bilinci oluşturmak, Milli Eğitim Bakanlığının yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız için üstlendiği öncelikli bir sorumluluktur. Milli Eğitim Bakanlığı 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra ekonomik sebeplerle yurt dışına giden vatandaşlarımız için öğretim programları tasarlamıştır.

İlk program, Talim Terbiye Kurulunun 01.09.1969 tarih ve 508 sayılı kararı ile kabul edilip Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Araştırma ve Değerlendirme Bürosu'nca “Dış Ülkelerde Bulunan Türk İşçilerin İlkokul Çağındaki Çocukları İçin Devam Ettikleri Yabancı İlkokullarda, Ayrılabilen Zaman İçinde, Türkiye'den Gönderilen Öğretmenler Tarafından Yapılacak Türkçe, Din Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersleri Program Taslağı” başlığı altında tasarlanmıştır.

1986 yılında “Yurt Dışı İşçi Çocukları Türkçe-Türk Kültürü İle Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programları”; 2000'de “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe (1-10. sınıflar), Türk Kültürü

(4-10. sınıflar) ve Yabancı Dil Olarak Türkçe (6-11. sınıflar) Dersleri Öğretim Programları; 2006'da da "Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Taslak Öğretim Programı (1-10. sınıflar); 2009 yılında ise "Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (1-10. sınıflar)" adlarıyla yayınlanmıştır (Şen, 2010).

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

- *dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,*
- *Türkçeyi konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,*
- *söz varlıklarını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması,*
- *millî, manevî, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlerimizi tanıyıp severek benimsemelerinin sağlanması, millî duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi hedeflenmiştir (MEB, 2018: 2).*

İki dilli Türk çocuklarının söz konusu programa katılımı için genel kabul şartları ve programın uygulanış biçimi çok büyük değişiklikler göstermemektedir.

Türkçe ve Türk Kültürü dersi adını taşıyan program, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu derse öğrencilerin katılımı için ailelerin okullara dilekçe vermeleri ve derse katılmak isteyen öğrenci sayısının en az 12 olması koşullarında ilgili okullarda program açılmaktadır. Yabancı ülkelerin eğitim bakanlıkları, genellikle Türkçe ve Türk Kültürü dersine, kendi ders programlarının bitmesinin ardından öğleden sonraları haftada sadece iki ders saati yapılmasına izin vermektedirler (Arıcı ve Kırkkılıç, 2017).

İki dillilere ana dillerini ve kültürlerini öğretme sürecinde ilk aşama olan programların hazırlanması ve ardından programda kullanılacak materyallerin tasarlanması ihtiyacı doğmuştur.

Uzun yıllar boyunca ders materyali (kitap) olmaksızın devam eden öğretim sürecindeki sorunlara çözüm bulmak adına atılan adımlardan biri de kitap hazırlanmasıdır. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 16.11.2009 tarih ve 201 sayılı kararıyla T.C. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ders kitapları, daha önce yurt dışında görev yapmış öğretmenlerin oluşturduğu bir öğretmen kurulu tarafından hazırlanmıştır (Çelik ve Gülcü, 2016).

1986, 2000, 2006, 2009 yıllarında uygulamaya konulan programlardan ilki dışında son programlar öğrencinin aktif olduğu, bilginin öğrenci tarafından keşfedilerek yapılandırıldığı, kalıcı öğrenmenin sağlandığı bilişsel ve duyuşsal nitelikteki kazanımlara yer veren programlar olmuştur (Demirbaş, 2014). Milli Eğitim Bakanlığı, 2018 yılında yurt dışındaki Türkler için oluşturduğu öğretim programını güncellemiş ve 2019 yılında uygulamaya başlamıştır.

Türkçe ve Türk Kültürü dersinin amacı yurt dışındaki Türk çocuklarının Türkçeyi etkili bir şekilde edinmesini sağlamak ve onların Türkçe dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmektir. Ana dili Türkçeyi daha etkin kullanmanın yanı sıra yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına Türk kültürünün temel unsurlarını aktarmak, Türk kültürü ile bulundukları ülkenin kültürel öğelerini ilişkilendirerek kültürlerarasılık özelliklerini geliştirmek dersin bir diğer amacıdır.

Türkçe dil becerisinin gelişmesi, Türk diliyle yazılmış sanatsal, bilimsel ve güncel eserlerin doğru şekilde anlamlandırılması, yorumlanması, değerlendirilmesi ve bireyin ait olduğu kültürde kendisine yer bulması açısından oldukça önemlidir. Bu bağlamda Türkçe dersi öğretim programlarının hepsinde kültür unsurları ve aktarımı konusunda izlenecek yol açık ve net bir şekilde gösterilmelidir (Melanlıoğlu, 2008).

Yurt dışındaki Türk çocuklarına Türkçenin ve Türk kültürünün aktarılmasına yönelik olarak 1960'lı yıllardan günümüze kadar Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Bilgisi, Türkçe ve Türk Kültürü gibi çeşitli derslere yer verilmiş ve bu derslerin öğretim programları hazırlanmıştır. 2018 yılında güncellenerek 2019 yılında uygulanmaya başlayan bu program dinleme, okuma, konuşma ve yazmadan oluşan dört temel dil becerisi üzerine kuruludur.

Buna göre oluşturulan sekiz ders kitabı bulunmaktadır. Kitaplar öğretim programındaki kazanımlara ve öğrenme alanlarına göre şekillendirilmiş ve her bir kitap bir sınıfa göre hazırlanmıştır.

1-8 Seviyeleri Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'ndaki Etkinliklerinin Milli Eğitim Bakanlığı Programındaki Kazanımlara göre Değerlendirilmesi

Sınıf ortamının homojen bir yapıda olup sınıfların farklılığı açısından heterojen bir yapı göstermesi öğretimin birleştirilmiş sınıflarda yapılmasını gerektirmiştir.

Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarındaki tüm üniteler aynı tema üzerine kurulu alt temalardan oluşmaktadır. İçerik olarak temalar kendi aralarında birbirini kapsayan sarmal bir yapıda ve zorluk olarak kademeli şekilde artan bir hiyerarşiye sahiptir. Kitaplardan 1-4. seviyeler iletişim odaklı olması bakımından temel seviye merkezlidir, 5-8. seviyeler; bilişsel ve duyuşsal öğrenme ağırlıklı akademik düzeyde kitaplardır. Kitaplarda müstakil bir dil bilgisi konusu olmayıp bu konular üniteler içinde öğrenciye sezdirilerek verilmiştir. Temel becerilerin dışında öğrencinin psikomotor becerilerini geliştirmeye yönelik çeşitli etkinlik örnekleri de verilmiştir.

Ölçme ve değerlendirme sürecinde, ders kitaplarının dayandırıldığı yaklaşımdan hareketle, bir sınavın yer almaması öğrencilerin sınav kaygısından uzakta keyifli, gönüllü ve daha rahat hissedebilecekleri bir süreç olduğunu göstermektedir. Burada en önemli görev öğretmenlere ve öğretim materyallerine düşmektedir. Öğrenme sürecinin ilgi çekici kılınmaması durumunda olumsuz sonuçların (ilginin azalması ve değer verilmemesi vb. durumların) ortaya çıkabileceği olasılığı göz önünde bulundurulmalıdır. Ölçme ve değerlendirmenin süreç değerlendirmesi şeklinde yapılması bu olası sorunu önleyici niteliktedir. Yapılandırılmış gözlem formu, akran değerlendirme, öz değerlendirme, dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, öğrenci günlükleri gibi uygulamaların sadece bilişsel değil psikomotor gelişimi de izlemek amacıyla da kullanılması planlanmıştır (MEB, 2018).

Hedef kitlenin özellikleri ve ihtiyaçlarının yanı sıra olanaklar dâhilinde öğretim görevlilerinin ve öğretim materyallerinin sürece etkin katılımıyla yurt dışında yaşayan Türklerin hem dillerine hem de kültürlerine yabancılaşmadan hatta yakınlaşarak, tanıyıp severek yaşamdaki yerlerini belirlemeleri ulusal ve evrensel düzlemde büyük önem taşımaktadır.

Yöntem

Amacı doğrultusunda nitel hüviyet taşıyan bu çalışmada, araştırma verilerinin çözümlenmesi için doküman incelemesi ve içerik analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Nitel araştırmaların en temel özelliği, üzerinde araştırma yapılan kişilerin bakış açılarıyla araştırılan olay, olgu, norm ve değerleri incelemeye çalışmasıdır (Ekiz, 2017). Araştırma kapsamında başvuru doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olay veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelemesinde araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi gözlem ve görüşmeye gerek kalmadan elde edebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). İçerik analizi ise, betimsel bir yaklaşımla sunulan verilerin ve buna ek olarak belirlenen bazı temalar ve söz konusu temalar arası ilişkilerin analizini bir araya getirerek okuyucuya yardımcı olacak şekilde aktarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Çalışmanın Amacı

Araştırmanın amacı; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı”nın 1- 4. ve 5- 8. seviye Türkçe Ders Kitaplarındaki etkinliklerinin incelenmesi ve bu etkinliklerin programda belirtilen kazanımlara göre değerlendirilmesidir. Bu amaçtan hareketle aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. 1-4. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki etkinliklerin programdaki öğrenme alanlarına göre dağılımı nasıldır?
2. 1-4. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki etkinliklerin ve programdaki kazanımların seviyelere göre dağılımı nasıldır?
3. 5-8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki etkinliklerin programdaki öğrenme alanlarına göre dağılımı nasıldır?
4. 5-8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki etkinliklerin ve programdaki kazanımların seviyelere göre dağılımı nasıldır?

Sınırlılıklar

Bu çalışma, 2018 yılında hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Programı ve bu programdaki kazanımlar ile program doğrultusunda 2019 yılında yayımlanan Türkçe ve Türk Kültürü Ders

Kitaplarıyla sınırlandırılmıştır. Ders kitaplarında sadece simge ve yönergeye sahip etkinlikler göz önünde bulundurulup tekrar eden kazanımlar farklılık esasına dayalı olarak değerlendirmeye alınmamıştır.

Veri Seti

Çalışmada yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenimine yönelik olarak MEB tarafından 2019 yılında hazırlanan ilk basamak 1-4. ve ikinci basamak olan 5-8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları ile bu derse ait 2018 yılında yürürlüğe girmiş olan Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programı (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. seviyeler) kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında ele alınan veri setini teşkil eden ders kitaplarındaki etkinlikler, bu etkinliklerin öğrenme alanlarına göre incelenmesi ve etkinliklerin programdaki kazanımlara göre sınıflandırılması gerçekleştirilmiştir. Öğrenme alanındaki kazanımların bazı etkinliklerde birden fazla beceriye hitap ettiği görüldüğü için etkinlik ve kazanımlar incelenirken farklılık esas alınmış ve tekrarlayan kazanımlar elde edilen sayının dışında tutulmuştur. Böylece veriler, nitel araştırma yöntemi mantığı çerçevesinde içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde çalışmanın ana materyali olan 1-8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarındaki etkinlikler, bu etkinliklerin öğrenme alanlarına dağılımı ile etkinliklerin programda verilen kazanımlara dağılımıyla ilgili tablolara yer verilmiştir.

Çalışmanın 1. sorusu olan “1-4. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı’ndaki etkinliklerin programdaki öğrenme alanlarına göre dağılımı nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 1.

1-4. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı’ndaki Etkinliklerin Programdaki Öğrenme Alanlarına Göre Dağılımı

Seviye	Dinleme/izleme	Okuma	Konuşma	Yazma	Etkinlik Sayısı
1	47	—	41	—	77
2	17	97	35	260	88
3	14	13	22	58	29
4	15	4	17	60	20
Toplam	93	114	115	378	214
Genel Toplam	914				

Tablo 1’e göre 1- 4. seviye için hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı’nda psikomotor becerilere yönelik etkinlikler dışında toplam 700 etkinlik bulunmaktadır. Bunlardan 77’si ilk seviyeye ait etkinliklerdir ve bu seviyede dinleme/izleme alanına yönelik 47 etkinlik olup bunların hepsi dinlemedir. 1. seviye ders kitabı, Türkçe öğrenmenin ilk basamağını oluşturduğu için okuma öğrenme alanıyla ilgili etkinlik sayısı daha az olduğu gibi yönergesi ve simgesi olmayan metinler de sayısal olarak tabloda belirtilmemiştir. Yazma becerisi özellikle 1. seviyede sayılar, renkler, şekiller gibi temel konuları öğrenmeye yöneliktir, bunun dışında 1. seviyede harfleri öğrenmeye ve yazmaya yönelik bir

1-8 Seviyeleri Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'ndaki Etkinliklerinin Milli Eğitim Bakanlığı Programındaki Kazanımlara göre Değerlendirilmesi

etkinlik yoktur. 1. seviye, ilk okuma ve yazmaya hazırlık aşaması özelliği göstermektedir. Bu nedenle okuma ve yazma öğrenme alanlarıyla ilgili müstakil bir etkinlik yoktur. Öğrenme alanları dışında öğrencilerin psikomotor becerilerini geliştirmek ve dersi daha eğlenceli hale getirmek için her seviye ve üniteye bulunmak üzere toplamda 214 boya, eşleştir, kes-yapıştır, çiz, aradaki farkı bul, labirent gibi etkinliklere de yer verilmiştir.

İkinci seviye ders kitabında 409 etkinlik bulunmakla birlikte bunlardan dinleme/izleme becerilerindeki tüm etkinlikler 1. seviyede olduğu gibi dinleme alanına ait olup izlemeyle ilgili bir etkinlik yoktur. Okuma öğrenme alanıyla ilgili ilk dört üniteye müstakil bir metin bulunmamakla birlikte yazma alanındaki etkinliklerin bazıları "oku/yaz" olarak verilmiştir. Yazma etkinlikleri 6. üniteye kadar harfleri tanıma, heceleme ve basit cümleler kurmaya yönelik tamamlama, eşleştirme, harflerin altını çizme, heceleri birleştirme, işaretleme gibi etkinliklerden oluşmaktadır. Özellikle bu seviyede yazma alanına yönelik etkinliklerin yoğun olmasının okuma yazmaya hazırlık aşaması olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Okuma öğrenme alanındaki ilk metin 5. üniteye "Minik Kuş" isimli şiirle başlar yine aynı ünitenin sonunda yönerge belirtilmeden serbest okuma adıyla "Komşu Komşu" tekerlemesiyle devam eder.

Üçüncü seviye ders kitabında toplam 107 etkinlik bulunmaktadır. Bu seviyedeki 14 dinleme etkinliğinin 8'i dinleme 6'sı izleme alanına yöneliktir. Tablo 1'de okuma öğrenme alanıyla ilgili sayının düşük olması bir yönerge ya da simgeye sahip olmayan metinlerin araştırmada yer verilmemesinden kaynaklanmaktadır. 3. seviye ders kitabının 3. ünitesi sayfa 51'deki metnin yönergesi olmadığı gibi metin altı sorularında da yazma yönergesi ya da simge yoktur. 4. üniteye "Bayrak" şiiri dışındaki dört metinde okuma yönergesi ya da simgesi bulunmamaktadır. 5. üniteye "Kurtuluş Savaşı Müzesi" ve "Kız Kulesi" isimli metinler dışında kalan parçalar yönergesizdir. 6. üniteye "Üzümün Parası" isimli metin dışındaki parçalarda yönerge ya da okuma simgesi olmayıp 7. ve 8. ünitelerdeki metinlerde de okuma yönergesi ya da simgesi yoktur.

4. seviye ders kitabında toplam 96 etkinlik bulunmaktadır. Dinleme-izleme etkinlikleri 4.ve 6. ünitelerde birer dinleme, geri kalan etkinlikler ise izleme olarak verilmiştir. Okuma öğrenme alanına yönelik etkinlikler 1, 3, 5 ve 6. ünitelerde yönergesiz ve okuma simgesi olmadan verildiği için araştırmada belirtilmemiştir. Aynı öğrenme alanına yönelik etkinlikler 2. üniteye "Karanlıktaki Fil" 4. üniteye "Dünya Çocuk Bayramı", 7. üniteye "Kız Kulesi" ve 8. üniteye "Yağmur" isimli metinlerle ve yönergeli verilmiş bu ünitelerdeki diğer metinlerde yönerge ya da okuma simgesi kullanılmamıştır. Konuşma becerisiyle ilgili etkinlik sayısı ve psikomotor becerilere yönelik etkinlik sayısı diğer seviyelere göre 4. seviye ders kitabında daha az yer almaktadır. Yazma öğrenme alanında toplamda 60 etkinlik tespit edilmiş, bunlardan yönergesi ya da yazma simgesi olmayanlar araştırmaya alınmamıştır. 3.üniteye sayfa 40 "Parktaki çocukların oynadığı oyunlar nelerdir?" ve sayfa 41'deki "Sizce yukarıdaki park neden boş?" sorularının bir yönergesi ya da simgesi bulunmadığı için araştırmadaki değerlendirmede yer verilmemiştir.

Çalışmanın 2. sorusu olan "1-4. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki etkinliklerin ve Program'daki kazanımların ünitelere göre dağılımı nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 2.

1-4. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki Etkinliklerin ve Programdaki Kazanımların Seviyelere Göre Dağılımı

Seviye	Etkinlik Sayısı	Programdaki Toplam Kazanım Sayısı	Kitaplardaki Kazanım Sayısı
1. seviye ders kitabı	88	17	17
2. seviye ders kitabı	409	29	27
3. seviye ders kitabı	107	28	27
4. seviye ders kitabı	96	28	28

Tablo 2'ye göre 1. seviyedeki etkinliklerde 6'sı dinleme/izleme, 3'ü okuma, 3'ü yazma ve 5'i konuşma alanıyla ilgili olmak üzere 17 farklı kazanım hedeflenmiştir. 2. seviyedeki etkinliklerde 8'i

dinleme/izleme, 10'u okuma, 5'i yazma ve 6'sı konuşma alanına yönelik 29 farklı kazanım, 3. seviyedeki etkinliklerde 7'si dinleme/izleme, 9'u okuma, 6'sı yazma ve 6'sı konuşma alanıyla ilgili 28 farklı kazanım ve 4. seviyedeki etkinliklerde 7'si dinleme/izleme, 9'u okuma, 6'sı yazma ve 6'sı konuşma alanına yönelik olmak üzere 28 farklı kazanım bulunmaktadır. Bunlardan 2. seviyede dinleme/izleme öğrenme alanına yönelik 1.7. numaralı "Türkçedeki sesleri ayırt eder." kazanımı ve konuşma öğrenme alanına yönelik 2.6. numaralı "Türkçedeki sesleri doğru olarak seslendirir." kazanımı, 3. seviyede 1.2. numaralı "Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler." kazanımlarına yönelik bir etkinliğe rastlanmamıştır.

1-4. seviye ders kitaplarında tüm üniteler ortak tema başlığıyla verilmiş, alt metinlerden oluşan bu ünitelerdeki metinler, kazanımların verilmesinde bir araç görevi görmüştür. 1. seviye, 1. ünite "Ben ve Ailem" başlığını taşımaktadır. Bu ünite "Aybike"/ "Aybike ve Ailesi"/ "Aybike'nin Şiiri"/ "Aybike Parkta" dinleme öğrenme alanına yönelik yönergeli ya da simgeli olan 4 araç metin, "Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama" ismini taşıyan 2. ünite, "Ali"/ "Ali ve Sınıf Arkadaşları"/ "Ali'nin Öğretmeninin Sürprizi"/ "Ali'nin Şiiri"/ "Ali ve Rei" isimli metinler ile 5 araç metin kullanılmıştır. 3. ünite, "Oyun ve Eğlence" ismiyle verilmiştir. "Ayşe"/ "Ayşe ve Sınıf Arkadaşları"/ "Ayşe Piknikte"/ "Ayşe ile Arkadaşları İstop Oynuyor"/ "Ayşe ile Eğlenceli Bir Oyun"/ "Ayşe ile Mete Zeka Oyunu Oynuyor" metinleriyle simgeli ya da yönergeli 6 araç metin, "Bayramlar ve Kutlamalar" isimli 4. ünite başlığı altında "Kerem"/ "Doğum Günü Hazırlıkları"/ "Kerem'in Doğum Günü"/ "Berna'nın Kerem'e Şiir Hediyesi" metinleriyle simgesi ya da yönergeli olan 4 araç metin, 5. ünite "Gezelim Görelim" başlığıyla verilmiş olup "Zehra"/ "Haydi Başlasın Hazırlıklar"/ "Türkiye Yolculuğu Başlasın"/ "Zehra ve Ailesinin Yol Macerası"/ "Zehra ve Ailesi Fethiye'de"/ "Tatil Bitti" metinleriyle simgesi ya da yönergeli olan 6 araç metin kullanılmıştır. 6. ünite "Geçmişe Açılan Kapı" adını taşımaktadır. "Oğuzhan"/ "Oğuzhan'ın Gizemli Dolabı"/ "Oğuzhan ile Geçmişe Yolculuk"/ "Oğuzhan ile Nasrettin Hoca"/ "Ben Nasrettin Hoca" metinleriyle 5 araç metin, "Sanat ve Edebiyat" isimli 7. ünite, "Rüya ile Kırmızı Rengi Tanıyalım"/ "Rüya ile Dikdörtgen Şeklini Tanıyalım"/ "Rüya ile Mavi Rengi Tanıyalım"/ "Rüya ile Üçgen Şeklini Tanıyalım"/ "Rüya ile Sarı Rengi Tanıyalım"/ "Rüya ile Kare Şeklini Tanıyalım"/ "Rüya ile Turuncu Rengi Tanıyalım"/ "Rüya ile Daire Şeklini Tanıyalım" metinleriyle 8 araç metin, "İnsan ve Doğa" isimli 8. ünite, "Mustafa"/ "Mustafa'nın Bir Günü" metinleriyle simgesi ya da yönergeli olan 2 araç metin kullanılarak toplamda 40 metin kullanılmıştır.

2. seviye ders kitabında 1. Ünite "Ben ve Ailem" temasında "Efe ve Ailesi"/ "Türkçe'miz" metinleriyle simgeli ya da yönergeli olan 2 araç metin, "Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama" ismini taşıyan 2. ünite, "Efe'nin Sınıf Arkadaşları"/ "Buğday, Un, Ekmek" dinleme etkinlikleri ile 2 araç metin kullanılmıştır. 3. ünite, "Oyun ve Eğlence" ismiyle verilmiştir. "Oyun Zamanı"/ "Saklambaç" metinleriyle 2 araç metin, "Bayramlar ve Kutlamalar" isimli 4. ünite başlığı altında "23 Nisan"/ "Bayram Şarkısı" ile simgeli ya da yönergeli olan 2 araç metin kullanılmıştır. 5. ünite "Gezelim Görelim" başlığıyla verilmiş olup "Akşam Yemeğinde Misafir Var"/ "Menemen Tarifi" dinleme metinleri ile 2 araç metin verilmiştir. 6. ünite "Geçmişe Açılan Kapı" adını taşımaktadır. "Keloğlan"/ "Padişah ve Tuz" metinleriyle 2 araç metin, "Sanat ve Edebiyat" isimli 7. ünite, "Bez Bebekler" ile 1 araç metin ve "İnsan ve Doğa" isimli 8. ünite, "Vitaminlerin Ziyareti", "Vücudumuz" metinleriyle 2 araç metin verilmiş olup toplamda 15 metin kullanılmıştır.

3. seviye ders kitabına 1. ünite olan "Ben ve Ailem" temasında "Ailemiz"/ "Ahmet'in Günlüğü" isimli okuma etkinlikleri ile yönergeli ya da simgesi olan 2 araç metin, "Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama" ismini taşıyan 2. ünite, "Gülme Komşuna Gelir Başına"/ "Dostluk" ile 2 araç metin, 3. ünite olan "Oyun ve Eğlence" temasında "Oyun Günlüğü" dinleme metni ve "Yağ Satarım Bal Satarım"/ "Zeynep'in Kalemı"/ "Bülbül Kafeste" isimli okuma etkinlikleriyle 4 araç metin, "Bayramlar ve Kutlamalar" isimli 4. ünite başlığı altında "Bayrak" okuma metni ile 1 araç metin verilmiştir. 5. ünite "Gezelim Görelim" başlığıyla verilmiş olup "Kız Kulesi"/ "Kurtuluş Savaşı Müzesi" okuma alanlarına ait yönergeli veya simgesi olan 2 araç metin kullanılmıştır. 6. ünite "Geçmişe Açılan Kapı" adını taşımaktadır. "Boğaç Han" dinleme metni ile "Üzümün Parası" okuma metniyle 2 araç metin, "Sanat ve Edebiyat" isimli 7. ünite, "Kopuz"/ "Bağlama"/ "Kabak Kemane"/ "Karadeniz Kemençesi"/ "Zurna" dinleme metinleri 5 araç metin kullanılmış olup "İnsan ve Doğa" isimli 8. ünite, yönergeli ya da simgesi olan bir araç metin kullanılmayıp toplamda 18 metin kullanılmıştır.

1-8 Seviyeleri Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'ndaki Etkinliklerinin Milli Eğitim Bakanlığı Programındaki Kazanımlara göre Değerlendirilmesi

4. seviye ders kitabının "Ben ve Ailem" isimli 1. ünitesinde yönergesi ya da simgesi olan bir araç metne rastlanmamıştır. "Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama" ismini taşıyan 2. ünite, "Karanlıktaki Fil" isimli okuma etkinliği ile "Elif ve Arkadaşları" isimli izleme etkinliği ile 2 araç metin, 3. ünite olan "Oyun ve Eğlence" temasında "Rafadan Tayfa" isimli dinleme/izleme etkinliği ile yönergesi veya simgesi bulunan 1 araç metin kullanılmıştır. "Bayramlar ve Kutlamalar" isimli 4. ünite başlığı altında "Gençlik Marşı"/ "23 Nisan Halk Oyunları Gösterisi" dinleme alanları ile "Dünya Çocuk Bayramı" okuma etkinliğiyle yönergesi ya da simgesi olan 3 araç metin kullanılmıştır. 5. ünite "Gezelim Görelim" başlığıyla verilmiş simgesi ya da yönergesi olan bir araç metin kullanılmamıştır. 6. ünite "Geçmişe Açılan Kapı" adını taşımaktadır ve yönergesi ya da simgesi olan herhangi bir uygulamaya alanına yönelik bir araç metin kullanılmamıştır. "Sanat ve Edebiyat" isimli 7. ünite, "Kız Kulesi" okuma alanına yönelik 1 araç metin vardır. "İnsan ve Doğa" isimli 8. ünite, "Yağmur" isimli okuma alanına ait 1 araç metin bulunmakta olup toplamda 8 araç metin kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yurt dışında yaşayan Türk çocukları için hazırlamış olduğu öğretim programına göre 1-4. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarında okumaya yönelik 31, yazmaya yönelik 20, dinlemeye yönelik 28 ve konuşma alanına yönelik 23 kazanımla toplamda 102 kazanım hedeflenmiştir. Kazanımlarla ilgili değerlendirme yapılırken psikomotor becerilere yönelik etkinlikler öğrenme alanlarının dışında tutulmuş ve tabloya alınmamıştır.

Çalışmanın 3. sorusu olan "5-8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki etkinliklerin programdaki öğrenme alanlarına göre dağılımı nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 3.

5-8. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki Etkinliklerin Programdaki Öğrenme Alanlarına Göre Dağılımı

Seviye	Dinleme/İzleme	Okuma	Konuşma	Yazma	Etkinlik Sayısı
5	20	3	32	70	9
6	37	20	56	54	148
7	23	11	31	83	157
8	35	26	40	106	203
Toplam	115	60	159	313	517
Genel Toplam	1.164				

Tablo 3'e göre 5-8. seviye için hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'nda toplam 1.164 etkinlik bulunmaktadır. Büyük çoğunluğu yazma alanında yoğunlaşmış olan etkinliklerin okuma becerisinde az olmasının yönerge ve simge belirleyicileri ile ilgili olduğu söylenebilir. Beceri alanlarına hizmet eden etkinliklerin dışında yer alan ve 6-7. seviyeler için hazırlanmış kitaplarda "araştırma yapabilirim/etkinlik yapabilirim"; 8. seviye için hazırlanmış kitapta ise, "etkinlik yapabilirim, araştırma yapabilirim, boyama/çizim yapabilirim" simgeleri etkinlikler başlığı altında toplanmıştır. Bu etkinliklerin 115'i dinleme/izleme; 60'ı okuma; 159'u konuşma ve 313'ü yazma alanına yöneliktir. Genellikle dinleme/izleme becerisini işaret eden kare kod simgesi bazı etkinliklerde öğrencilerin söz varlığını geliştirmek amacıyla Türk Dil Kurumu sayfasını incelemelerine ya da haber metinlerine elektronik ortamda ulaşmalarına aracılık etmiştir.

5. seviye için hazırlanmış ders kitabının 1. ünitesinde yer alan "On Parmağında On Marifet" adlı metin bir okuma metni olmasına rağmen buna yönelik bir simgeye ve yönergeye yer verilmemiştir. 5. seviye ders kitabının "Ben ve Ailem" isimli 1. ünitesinde "Yine Yol Göründü Gurbete" ve "Sevgili Günlük" adlarında, dinleme/izleme alanında, iki araç metne rastlanmıştır. "Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama" ismini taşıyan 2. ünite, "İnsanlık Ailesi", "Mevlâna Celaleddin Rumi" ve Çocuklar Kardeş Oldu mu?" isimli dinleme/izleme alanında 2 araç metin; 3. ünite olan "Oyun ve Eğlence" temasında "Çayda Çıra" ve "Ata Barı" isimli dinleme/izleme etkinliği ile 2 araç metin kullanılmıştır. "Bayramlar ve Kutlamalar" isimli 4. ünite başlığı altında "Anıtkabir'e Doğru" ve "Bayrak Direğinin Hikâyesi" dinleme/izleme alanında 2 araç metin yer almaktadır.

5. ünite "Gezelim Görelim" temasında "Türkiye" ve "Üsküdar'a Gider İken" adlı dinleme/izleme alanında iki araç metin kullanılmıştır. 6. ünite "Geçmişe Açılan Kapı" adını taşımaktadır ve dinleme/izleme alanına yönelik "Fransa" adlı bir araç metin kullanılmıştır. "Sanat ve Edebiyat" isimli 7. ünite, "Kilim" adında dinleme/izleme alanına yönelik 1 araç metin vardır. "İnsan ve Doğa" isimli 8. ünite ise herhangi bir alanda araç metne yer verilmemiş olup; "Atlar ve Türkler", "Güvercinler Her Yerdeler", "Turnalar ve İnsanlar" ve "Türk Kültüründe Kartal" adlı okuma metinlerinde yönlendirici bir simgeye ya da yönergeye yer verilmemiştir.

Aynı seviyeye ait kitapta yer alan bir yazma etkinliğinde ise yönergeye yer verilmiş ama simgeyle beceri alanı belirtilmemiştir. Dil bilgisi konularının sezdirilerek verilmesinin örneği de yine aynı kitapta görülmektedir. Eş anlamlı sözcüklerin öğretimi için metin içi kullanımlarla örneklendirme ve sorularla konuya dikkat çekmenin amaçlandığı düşünülebilir. Ayrıca örneklerle desteklenmiş başka dil bilgisi etkinlikleri de kitapta yer almaktadır. 5. seviye için hazırlanmış kitapta sık rastlanmamakla birlikte yönerge, simge uyumsuzluklarından söz edilebilir. Bir etkinliğin yönergesi yazmayı hedeflerken; simge, konuşmanın hedeflendiğini göstermektedir (s. 32-34). Konuşma ve yazma becerilerini geliştirmeye yönelik hazırlanmış etkinliklerde, söz konusu kitapta, yönergelerin yanında simgeler yer almamaktadır. Kitabın 4. ünitesinde kare kod simgesi birçok beceri alanına hitap edecek şekilde kullanılabileceğinden yanında beceri alanını işaret eden simgenin olmamasından dolayı yönerge doğrultusunda ölçmesi düşünülen beceri alanına eklenmiştir.

Etkinliklerde yer alan "eşleştirme" ifadesi yer yer yazma simgesi ile ifade edilirken bazı etkinliklerde sadece yönerge olarak verilmiştir. 6. seviye için hazırlanmış ders kitabının ilk ünitesinde yer alan "Burası Berlin"; ikinci ünitesinde "İnsanlara Değer Vermek" ve "Dünyamız"; üçüncü ünitesinde "Diş Ağrısı" ve "Karagöz ve Hacivat"; dördüncü ünitesinde "Arife Günü", "Kurban Bayramına Özel Yemekler", "Kurban Eti", "Kurbanın Dini ve Sosyal Yönü", "Adak Kurbanı" ve "Akıka Kurbanı"; altıncı ünitesinde "Asya Hun Devleti (MÖ 220-MS 216)", "Avrupa Hun Devleti", "Göktürk Devleti", "Türklerin Dünya Kültür Mirasına Kattıkları", "Orhun Abideleri (Göktürk Yazıtları)", "Uygurlar", "Osmanlı Devleti'nden Türkiye'ye", "Fransız General Guro'nun Bir Anısı", "Osmanlı Devleti", Türklerin İslamiyet'i Kabulü", Türkler Anadolu'da"; yedinci ünitesinde "Sanat Nedir?", "Mehmet Akif Ersoy"; sekizinci ünite ise "Yürüyen Köşk", "Osmanlı'nın Çiçekleri" ve "Türklerin Çiçekleri" adlı metinler kitapta okuma becerisine hizmet ederken bu durum yönergeyle ya da simgeyle belirtilmemiştir.

6. seviye için hazırlanmış ders kitabının ilk ünitesinde 5-8. seviye için hazırlanmış kitaplarda yer alan okuma metinlerinin genelinde aynı durumla karşılaşılmaktadır. Bu şekilde yönerge ve simge olmadan verilmiş etkinlikler beceri alanlarına ait etkinler arasında sayılmamıştır. Simgeyle belirtilmiş ama yönergesi olmayan; yönergesi olan ama simgeyle belirtilmeyen etkinlikler ise simgenin ya da yönergenin işaret ettiği beceri alanına eklenmiştir. Sadece okuma metinlerinde değil konuşma etkinliklerinde de okuma kadar sık olmasa da benzer örneklere rastlanmıştır. 7. seviye için hazırlanmış kitapta yer alan ve yönergesiyle konuşma becerisini işaret eden etkinlikte konuşma simgesine yer verilmediği belirlenmiştir. Birkaç etkinlikte ise yönergenin ve simgenin farklı beceri alanlarına yönelik olduğu görülmüştür. Bu durumda yönerge dikkate alınıp etkinlik, hitap ettiği beceri alanına dâhil edilmiştir.

7. seviye için hazırlanmış ders kitabının ilk ünitesinde yer alan "Annem", "Diş Hediği", "Türkçemiz", "Aile"; ikinci ünitesinde "Zebra ile At", "Toko", "Atalarımızdan Zarif Bir Esinti: Kuş Evleri", "Tarihimizden İlginç Vakıflar" ve "Bir Dünya Düşünürüm"; üçüncü ünitesinde "Eski Oyunlar Yeni Oyunsuzluklar", "Gönlüm Çocukluğumda Kaldı", "Şapka Oyunu", "İl İl Türkiye", "Yedi Kiremit", "Neredesin Buradayım Oyunu", "Sandalye Kapmaca Oyunu", "Eşini Bul Oyunu", "Heykel Oyunu" ve "Çocukluk"; dördüncü ünitesinde "Arife Günü", "Kurban Bayramına Özel Yemekler", "Kurban Eti", "Kurbanın Dini ve Sosyal Yönü", "Adak Kurbanı" ve "Akıka Kurbanı" adlı okuma metinleri, yönlendirici bir simgenin ya da yönergenin bulunmadığı bölümlerdendir. Diğer yandan altıncı ünite "Osmanlılarda Yardımlaşma ve Dayanışma" ve "Günümüzde Türk Toplumunda Yardımlaşma"; yedinci ünitesinde "İşte Zaman Makinemiz"; sekizinci ünite ise "Burada Hiçbir Şey Boşa Gitmiyor" adlı başlıklara ait ve alt başlıklarında yer alan metinler temanın genelini kapsamakta olup kitapta okuma becerisine hizmet ederken bu durum yönergeyle ya da simgeyle belirtilmemiştir.

1-8 Seviyeleri Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'ndaki Etkinliklerinin Milli Eğitim Bakanlığı Programındaki Kazanımlara göre Değerlendirilmesi

8. seviye için hazırlanmış ders kitabının birinci, ikinci, dördüncü, beşinci, altıncı ve sekizinci üniteleri diyaloglarla örülü bir okuma metni çerçevesinde planlanmış etkinliklerden oluşmasına rağmen okuma becerisine işaret eden bir simgeye ya da yönergeye yer verilmemiştir. Üçüncü üniteye yer alan "Oyunun Geçmişi ve Etkileri" ve "Mendil Kapmaca Oynayalım"; yedinci üniteye yer alan "Türkiye'de Televizyonculuğun Doğuşu ve Gelişimi", "TRT Kanalları", "TRT Yayıncılık Tarihi Müzesi", "Çocuk Dergileri", "Eğitim Bilişim Ağı (EBA)", "Gazete Okumanın Yararları" adlı metinler okuma becerisine hizmet etmekte ama bu durum ne yönergeyle ne de simgeyle belirtilmiştir.

Çalışmanın 4. sorusu olan "5-8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki etkinliklerin ve Program'daki kazanımların ünitelere göre dağılımı nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 4.

5-8. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı'ndaki Etkinliklerin ve Programdaki Kazanımların Seviyelere Göre Dağılımı

Seviye	Etkinlik Sayısı	Programdaki Kazanım Sayısı	Toplam	Kitaplardaki Kazanım Sayısı
5. seviye ders kitabı	125	32		32
6. seviye ders kitabı	167	32		29
7. seviye ders kitabı	148	42		42
8. seviye ders kitabı	207	43		43

Tablo 4'e göre 5. seviyedeki etkinliklerde 6'sı dinleme/izleme, 11'i okuma, 8'i yazma ve 7'si konuşma alanıyla ilgili olmak üzere 32; 6. seviyedeki etkinliklerde 7'si dinleme/izleme, 10'u okuma, 8'i yazma ve 7'si konuşma alanına yönelik 32; 7. seviyedeki etkinliklerde 9'u dinleme/izleme, 14'ü okuma, 11'i yazma ve 8'i konuşma alanıyla ilgili 42 farklı kazanım ve 8. seviyedeki etkinliklerde 9'u dinleme/izleme, 15'i okuma, 11'i yazma ve 8'i konuşma alanına yönelik olmak üzere 43 farklı kazanım bulunmaktadır. Bunlardan 6. seviyede okuma öğrenme alanına yönelik 3.12. numaralı "Okuduğu metnin konusunu belirler." ve yazma öğrenme alanına yönelik 4.13. "Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler." ile 4.16. "Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur." kazanımlarına yönelik etkinliklere rastlanmamıştır. Bunların dışında tüm öğrenme alanlarında hedeflenen kazanımlara yönelik etkinliklere incelenen ders kitaplarında yer verilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığının yurt dışında yaşayan Türk çocukları için hazırlamış olduğu öğretim programına göre 5-8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarında okumaya yönelik 50, yazmaya yönelik 38, dinlemeye yönelik 31 ve konuşma alanına yönelik 30 kazanımla toplamda 149 kazanım hedeflenmiştir. Kazanımlarla ilgili değerlendirme yapılırken sadece temel dil beceri alanlarına yönelik etkinlikler incelemeye alınmış olup bunların dışındaki uygulamalar değerlendirmemiş ve tabloya alınmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Milli Eğitim Bakanlığının yurt dışında yaşayan Türklerin eğitimi için hazırladığı ve uyguladığı Türkçe ve Türk Kültürü derslerinde çalışma kitaplarının dışında kullanılan 1-8. seviye ders kitapları bulunmaktadır. Ders kitaplarındaki etkinliklerin ve etkinlikler aracılığı ile karşılanmak istenen kazanımların incelendiği bu çalışmada öncelikle etkinler incelenmiş, etkinliklerin okuma, yazma, konuşma ve dinleme öğrenme alanlarına seviyelere göre farklı şekilde ağırlık verildiği tespit edilmiştir. 1. seviye okuma ve yazmaya hazırlık olduğu için bu öğrenme alanlarına bu seviyede yer verilmemiş ve 2. seviye okuma yazmaya hazırlık olduğu için bu öğrenme alanları en çok bu seviyede kullanılmıştır. Etkinlikler bazı ünitelerde yönergeli ya da simgeli kullanılmış, bazı ünitelerde ise hiçbir yönerge ya da simge kullanmadan verilerek hangi beceri alanına yönelik olduğu konusunda biçimsel anlamda bir belirsizliğe sebep olmuştur.

Bunun yanında programda verilen kazanımlar büyük ölçüde araç metinler sadece dinleme öğrenme alanında verildiği ve birkaç kazanımın da etkinliklerde karşılanmadığı görülmüştür (1.4. seviyede 1.2., 1.7., 2.6.; 5-8. seviyede 3.12., 4.13., 4.16.).

Ders kitaplarının "içindekiler" kısmında verilen alt metinlerin bazılarında "okuma", bazılarında ise "dinleme/izleme" öğrenme alanlarına ait olduğu belirtilmişken (2, 4 ve 5. seviye), bazılarında ise hiçbir açıklayıcı bilgiye yer verilmemiştir (1, 3, 6, 7 ve 8.seviye).

Ders kitaplarındaki her bir tema alt temalarla uyumlu olup hedeflenen amaçlar doğrultusunda aile, çevre, eğlence, tarih, kültür, sanat ve doğayla ilgili tüm bilgi ve farkındalıklar öğrenciye az ve öz bilgilerle, sıkmadan, yormadan, eğlenceli hale getirilerek öğrencinin bilgiye aktif şekilde ulaşacağı şekilde tasarlanmıştır.

Ders kitaplarında öğrenme alanlarına yönelik etkinlikler dışında öğrencinin psikomotor becerilerini geliştirmeye yönelik azımsanmayacak oranda çeşitli etkinlikler kullanılarak renkli bir ders materyali oluşturulmuştur. Bu durum öğrencinin, öğrenme ortamında daha aktif olmasının amaçlandığı göstermektedir.

1-8. seviyede hazırlanmış Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları genel anlamda değerlendirildiğinde programla uyumlu olduğu ve dil becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklere yer verildiği ancak bu etkinliklerin becerilere göre dağılım oranlarının farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Anlama ve anlatma becerileri çerçevesinde şekillendirilen ders kitaplarında yer yer değinilen dil bilgisi konuları çok olmamakla birlikte birkaç örnekle verilmiş ve bu alandaki temel bilgilere çok fazla değinilmemiştir.

Araştırma sonucuna göre elde edilen bulgulardan hareketle aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

1. Türkçe Türk Kültürü dersinin yurt dışında yaşayan Türklerin gereksinimlerini ve beklentilerini tam olarak karşılayabilmeleri ve dil becerilerini bütünüyle geliştirebilmeleri açısından dil bilgisinin temel konularına (sözcük yapısı, sözcük üretme, cümle yapısı, cümle oluşturma, anlam çeşitlilikleri, noktalama ve yazım vb.) programda ve ders kitaplarında az da olsa yer verilebilir.
2. 1-8. seviyesinde hazırlanan ders kitaplarının geneline bakıldığında "içindekiler" kısmı ortak bir biçime sahip olup öğrenciyi ve öğretmeni doğru yönlendirecek şekilde bütüncül planlanabilir.
3. 1, 3, 6, 7, ve 8. seviyeler için hazırlanan kitapların içindekiler kısmında araç metinlerin öğrenme alanlarına göre belirtilmemesi biçimsel anlamda bir farklılık oluşturmuştur. Ortak bir bütünlüğün sağlanması anlamında tüm kitaplarda okuma ve dinleme öğrenme alanlarına yönelik araç metinlerin belirtilmesi daha açıklayıcı ve anlaşılır olabilir.
4. Ders kitaplarında yer alan etkinliklerdeki, yoğunluğu okuma öğrenme alanında olmak üzere, yönerge ya da simge eksiklikleri giderilebilir.
5. Hem yönergesi hem de simgesi bulunan bir etkinliğin yönergesi ve simgesi aynı öğrenme alanına yönelik olacak şekilde düzeltilir.
6. Ders kitaplarındaki etkinliklerin öğrenme alanlarına göre genel dağılımına bakıldığında bazı öğrenme alanlarındaki (yazma) etkinliklerin fazla, bazı öğrenme alanlarındaki (dinleme/okuma) etkinliklerin ise daha az olduğu gözlemlenmiş, buna göre orantılı bir dağılımın olmasının süreci olumlu etkileyeceği düşünülmektedir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Yazarların Katkı Oranı

Bu çalışmaya K. K. BÜYÜKİKİZ %50, A. G. YILDIZ %25, F. KIZDIRICI %25 düzeyinde katkı sunmuştur.

Çıkar Çatışması

Bu çalışmada çıkar çatışması yaratabilecek herhangi bir durum ya da ilişki söz konusu değildir.

Kaynaklar

- Arı, G. (2019). *Türkçe ve Türk kültürü 4 (Ders kitabı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Arıcı, B. ve Kırkkılıç, H. A. (2017). Yurt dışında görev yapan Türkçe ve Türk kültürü öğretmenlerinin Türkçe ve Türk Kültürü derslerine ilişkin görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(41), 480-500.
- Çelik, Y. ve Gülcü, İ. (2016). Yurt dışında kullanılan Türkçe ve Türk kültürü ders kitaplarına yönelik öğretmen görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 287-296.
- Demir, T. (2010). Yurt dışındaki Türk çocukları için Türkçe ve Türk Kültürü dersi öğretim programı kapsamındaki Türkçe dersi kazanımlarının değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 913-937.
- Demirbaş, H. (2014). *Eğitim-kültür açısından Avrupa'daki Türk çocukları sorunlar ve çözümler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Deniz, K. (2019). *Türkçe ve Türk kültürü 5 (Ders kitabı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Doğan, Y. (2019). *Türkçe ve Türk kültürü 6 (Ders kitabı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Ekiz, D. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri (5. Baskı)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güzel, A. (2014). *İki dilli Türk çocuklarına Türkçe öğretimi (Almanya örneği)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karadağ, Ö. ve Baş, B. (2019). Türkçe ve Türk Kültürü dersine dair ihtiyaç analizi. *Sakarya University Journal of Education*, 9(3), 434-454DOI: 10.19126/suje.644826.
- Karatay, H. (2019). *Türkçe ve Türk kültürü 8 (Ders kitabı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Keskin, H. K. (2019). *Türkçe ve Türk kültürü 3 (Ders kitabı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. (2019). *Türkçe ve Türk kültürü 7 (Ders kitabı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB. (2018). *Yurt dışındaki Türk çocukları için Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Melanlıoğlu, D. (2008). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretim programları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 33(150), 64-73.
- Sidekli, S. (2019). *Türkçe ve Türk Kültürü 1 (Ders kitabı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Şen, Ü. (2010). Yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının ana dili eğitimine yönelik Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yapılan çalışma ve uygulamalar. *Journal Of World Of Turks/ Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, 2(3), 239-253.
- Şen, Ü. (2019). *Türkçe ve Türk kültürü 2 (Ders kitabı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Yağmur, K. (2010). Batı Avrupa'da uygulanan dil politikaları kapsamında Türkçe öğretiminin değerlendirilmesi. *Bilig Dergisi*, 55, 221-242.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, C. (2012). *Yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına Türkçe öğretimi (Almanya örneği)*. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Ankara.

Extended Abstract

Introduction

The aim of the Turkish Language and Turkish Culture course is to enable Turkish children abroad to acquire Turkish effectively and to improve their Turkish listening, speaking, reading and writing skills. In addition to using Turkish as a mother tongue more effectively, another aim of the course is to convey the basic elements of Turkish culture to Turkish children living abroad, to develop intercultural characteristics by associating Turkish culture with the cultural elements of the country in which they are located.

In order to transfer Turkish language and Turkish culture to Turkish children abroad, various courses such as Turkish, social studies, religious knowledge, Turkish language and Turkish culture have been included and their curriculum has been prepared since the 1960s until today. This program, which was updated in 2018 and started to be implemented in 2019, is based on four basic language skills consisting of listening, reading, speaking and writing.

There are eight textbooks created accordingly. The books are shaped according to the achievements and learning areas in the curriculum and each book is prepared according to a level. The fact that the classroom environment has a homogeneous structure and that it shows a heterogeneous structure in terms of the difference of the levels required the teaching to be done in the combined classes.

All units in Turkish Language and Turkish Culture Textbooks consist of sub-themes based on the same theme. Themes in content have a spiral structure covering each other and gradually increasing hierarchy as difficulty. The level of 1-4 books is centered in terms of communication focus. Levels 5-8 are academic-level books with cognitive and affective learning. In the books, there is not a separate grammar subject, these issues are given to the student in the units. Apart from the basic skills, various examples of activities are given to develop the student's psycho-motor skills.

In the measurement and evaluation process, the absence of an exam based on the approach on which the textbooks are based, shows that the students can feel pleasant, voluntary and more comfortable away from the anxiety of the exam. The most important task here falls to teachers and teaching materials. If the learning process is not made interesting, the possibility of negative consequences (decreasing interest and lack of value, etc.) should be taken into consideration. Measurement and evaluation in the form of process evaluation prevents this potential problem. Structured observation form, peer evaluation, self-evaluation, graded scoring key, checklist, student diaries are planned to be used to monitor not only cognitive but also psycho-motor development (MEB, 2018).

In addition to the characteristics and needs of the target audience, it is of great importance for the Turks living abroad to determine their place in life by becoming familiar with their languages and cultures without becoming alienated with the active participation of instructors and teaching materials.

Method

In this study, which has a qualitative character in line with its purpose, document analysis and content analysis methods were used to analyze the research data. The most basic feature of qualitative research is that it tries to examine the events, facts, norms and values investigated from the perspectives of the people who are researched (Ekiz, 2017). The document analysis applied within the scope of the study includes the analysis of written materials that contain information about the event or facts intended to be investigated. In document analysis, the researcher can obtain the data he needs without the need for observation and interview (Yıldırım and Şimşek, 2018). On the other hand, content analysis is to convey the analysis of the data presented in a descriptive approach, the themes determined and the relations between them, in a way that helps the reader (Yıldırım and Şimşek, 2018).

Result and Discussion

There are 1-8 level textbooks used in Turkish language and Turkish Culture courses prepared by the Ministry of National Education for the education of Turks living abroad. In this study, which examines the activities in the textbooks and the gains to be met through activities, primarily the activities were examined. It has been determined that the activities are emphasized differently according to the levels of reading, writing, speaking and listening learning areas. As learning level 1 is preparation for reading and writing, these learning areas are not included at this level. At level 2, these learning areas were used most often at this level. The activities were used in some units with instructions or symbols, and in some units, they were given without any instructions or symbols and caused a formal uncertainty about which skill area they were related to.

In addition, it is seen that the gains given in the program are mostly given only in the field of listening learning in the vehicle texts and a few gains are not met in the activities (1.4. level 1.2., 1.7., 2.6.; 5-8. level 3.12., 4.13., 4.16.).

1-8 Seviyeleri Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları'ndaki Etkinliklerinin Milli Eğitim Bakanlığı Programındaki Kazanımlara göre Değerlendirilmesi

While in some of the sub-texts given in the "Contents" section of the textbooks belong to the "reading" and "listening / watching" learning areas (2nd, 4th and 5th levels), some of them did not contain any explanatory information (1,3, 6,7 and 8 level)

Each theme in the textbooks is compatible with the sub-themes, and all information and awareness related to family, environment, entertainment, history, culture, art and nature are designed to reach the student actively, with little and concise information, without getting tired for the intended purposes.

Apart from activities for learning areas in the textbooks, a colorful course material was created by using a considerable amount of activities to improve the student's psycho-motor skills. This shows that the student is intended to be more active in the learning environment.

When the Turkish Language and Turkish Culture Textbooks prepared at 1-8 levels are evaluated in general terms, it is concluded that they are compatible with the program and there are activities for developing language skills, but the distribution rates of these activities differ according to the skills. Grammar topics mentioned in the textbooks shaped within the framework of comprehension and expression skills are given with a few examples, although they are not many, and the basic information in this field is not mentioned too much.

Based on the findings obtained according to the research results, the following suggestions are presented.

1. In order for the Turkish language and Turkish Culture course to fully meet the needs and expectations of Turks living abroad and to fully develop their language skills, the main topics of grammar (word structure, word production, sentence structure, sentence formation, diversity of meanings, punctuation and writing etc.) can be included with a small amount in the textbooks.
2. The "contents" part of the textbooks prepared at the level of 1-8 can be planned in a holistic way in terms of directing the student and the teacher correctly.
3. The fact that the texts in the contents of the books prepared for the 1st, 3rd, 6th, 7th and 8th levels are not specified according to the learning areas has created a difference in a formal sense. In terms of ensuring a common integrity, it may be more explanatory and understandable to specify the tool texts for reading and listening learning areas in all books.
4. Instruction or symbol deficiencies can be eliminated in activities in textbooks, mostly in the area of reading and learning.
5. An event with both its instruction and its icon can be corrected so that its instruction and icon are directed towards the same learning area.
6. When the general distribution of the activities in the textbooks according to the learning areas is analyzed, it is observed that the activities in some learning areas (writing) are much and the activities in some learning areas (listening/reading) are less. It is thought that having a proportional distribution will affect the process positively.